

Pohde

Pohjois-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Monialainen yhteistyö koulutuksessa ja käytännön harjoittelussa

- Monialaisessa opiskelijaraadissa keskusteltiin monialaisen yhteistyön esiintymisestä sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa sekä käytännön harjoittelujaksoilla.
- Opiskelijat pohtivat sitä, miten monialainen yhteistyö näyttäytyy tänä päivänä ja miten he toivoisivat sen näyttäytyvän tulevaisuudessa.
- Seuraavilla dioilla on yhteenvetoa opiskelijoiden ajatuksista.
- Tulevaisuuden visioinnissa opiskelijat työstivät ajatuksia ”Tulevaisuuden muistelu” –menetelmällä

Kuvitellaan, että olemme tulevaisuudessa — esimerkiksi vuodessa 2031. Tarkastelemme sote-alan koulutuksen monialaista yhteistyötä ikään kuin se olisi jo toteutunut onnistuneena kokonaisuutena. “Muistellaan” siis tulevaisuutta.

Monialainen yhteistyö koulutuksessa ja käytännön harjoittelussa NYT – opiskelijan kokemus

- ✓ Olemassa ajattelun tasolla: siitä puhutaan enemmän kuin tehdään
 - Käsite esiintyy opetussuunnitelmissa ja puheessa, mutta jää usein teoreettiseksi.
 - Käsitteitä ei avata yhteisesti (tarvitaan käsitteiden avaamista ja yhteisen ymmärryksen löytymistä)
 - Tunnistetaan tärkeäksi, mutta ei juurikaan opintojen aikana (vapaasti valittavissa opinnoissa saattaa olla ja kirjallisissa tehtävissä on esillä)
- ✓ Opiskelijat ovat samoilla kursseilla, mutta eivät aidosti yhdessä
 - Jää pintapuoliseksi (eri alojen opiskelijat voivat olla samassa tilassa tai kurssilla, mutta ei todellista yhteistä työskentelyä, opettaja ei sekoita ryhmiä ja jää opiskelijan itsensä valittavaksi)
 - Yhteiset tehtävät, vastuut ja päätöksenteko puuttuvat.
 - Yhteistyö vaatisi enemmän säännöllistä harjoittelua
- ✓ Konkretisoituu vasta harjoitteluissa – jos silloinkaan
 - Ensimmäiset aidot kokemukset tulevat usein työharjoitteluissa, jää liikaa harjoittelujen varaan.
 - On päässyt tutustumaan toisiin yksiköihin ja eri ohjaajan mukaan.
 - Kokemus riippuu vahvasti harjoittelupaikasta, perustehtävästä ja ohjaajasta (yksilölliset erot).
 - Monialaisuutta ei aina sanoiteta, vaikka sitä tapahtuisi. Ohjaaja ei juuri puhu monialaisesta yhteistyöstä (voi olla myös niin itsestään selvää, ettei sitä huomaa sanoittaa).
- ✓ Tärkeää tunnistaa ja madaltaa hierarkioita ja vastakkain asetteluja
 - Olisi tärkeää jo opintojen aikana (poistaisi jännitteitä, vähentäisi vääränlaisia hierarkioita ja väärinymmärryksiä, lisäisi yhteistyötä). Näkyy hierarkiat ja oletukset.
 - Kohtelun tulee olla tasavertaista ja olla kiinnostunut toisesta ammattilaisesta sekä hänen osaamisestaan.
 - Työn- ja vastuunjaon kannalta hierarkiat voivat olla hyödyllisiä (jokaisella oma tehtävä).
 - Eri alojen lähestymistavat (esim. lääketieteellinen vs. yhteiskuntatieteellinen näkökulma) koetaan jännitteisinä/erilaisina. Tietyillä aloilla yhteistyö luontevampaa (esim. sosiaali-ala).
 - Toisten alojen työn ja osaamisen ymmärtämättömyys lisää epävarmuutta ja varovaisuutta.
 - Asenteet vaihtelevat ja vaikuttavat (opinnoissa ja harjoitteluissa)
 - Vastuu asiakkaan kokonaisuudesta ja näkökulma asiakkaan asioihin voi jäädä liian yksipuoliseksi.
 - Oman osaamisen rajat ja konsultoinnin mahdollisuudet eivät ole vielä selkeitä.

Monialainen yhteistyö on tärkeä, mutta pirstaleinen osa opintoja. Se riippuu liikaa sattumasta, yksittäisistä opettajista ja harjoittelupaikoista eikä näy vielä johdonmukaisena osana oppimisprosessia.

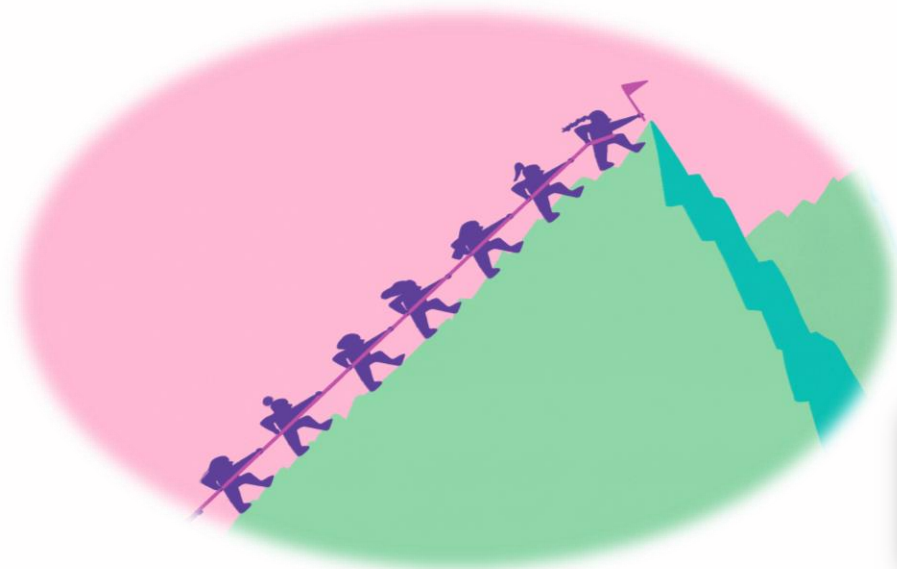

Monialainen yhteistyö koulutuksessa ja käytännön harjoittelussa TULEVAISUUDESSA – opiskelijan kokemus

-Tulevaisuuden koulutus ja harjoittelut rakentuvat vahvasti **monialaiselle yhteistyölle**, jossa opiskelijat ja opettajat eri koulutusaloilta sekä opiskelijaohjaajat toimivat yhdessä todellisten ilmiöiden, asiakastilanteiden ja palveluketjujen äärellä. Tavoitteena on luoda oppimisympäristöjä, jossa **yhteinen ymmärrys, ammatillinen identiteetti ja työelämälähtöisyys vahvistuvat luonnollisesti.**

→ Tulevaisuuden monialainen yhteistyö opetuksessa ja harjoitteluissa on käytännönläheistä, ilmiölähtöistä ja yhteisöllistä oppimista, jossa eri alojen opiskelijat ja opettajat toimivat luonnollisesti yhdessä – ja näin rakentavat valmiudet aidosti moniammatilliseen työelämään.

Monialainen yhteistyö on opiskelijalle luontainen tapa oppia, ajatella ja toimia. Se valmistaa työelämään, jossa kukaan ei toimi yksin ja jossa asiakkaan kokonaisuus ohjaa tekemistä.

Monialainen yhteistyö koulutuksessa ja käytännön harjoittelussa TULEVAISUUDESSA – opiskelijan kokemus

❖ Yhteiset monialaiset opinnot – kohti jaettavaa ymmärrystä

- Tulevaisuudessa eri koulutusalojen (sosionomit, sairaanhoitajat, lääketiede, toimintaterapia, suun terveydenhoito jne.) opiskelijat opiskelevat yhä useammin yhdessä. → Monialaisuus rakenteellinen ja suunnitelmallinen osa koulutusta.
- Käytännössä esimerkiksi
 - monialaisuus pakollisina opintoina
 - yhteiset moduulit ja projektit, joissa tutkitaan monimutkaisia asiakastilanteita usean näkökulman kautta.
 - roolinvaihtoharjoitukset vakiotavaksi – opiskelijat näkevät toistensa työn merkityksen ja rajoitukset, auttaa ymmärtämään toista
 - monialaiset case-päivät ja asiakastapaukset, jotka kokoavat yhteen eri ammattiryhmät ratkomaan samoja ilmiöitä.
 - mahdollisuus opiskella toisen alan asioita
 - yksilöllisyys opinnoissa (enemmän jo opiskeluaikana kokemuksia ja läsnä tapahtuvaa yhteistä opetusta heille, jolla ei aiempaa kokemusta)
 - Etenevä oppimispolku (alussa yhteinen perusymmärrys ja myöhemmin syventävät esim. harjoittelut, caset)
- Hyötyinä: parempi ymmärrys muiden ammattilaisten rooleista, raja-aitojen poistuminen, valmiudet yhteiselle tekemiselle vahvistuvat
- Pohdintaa siitä, minkä verran opinnoista monialaista ja karsiiko oman alan opintoja vai onko opintoja, joita pitäisi tehdä yhdessä?

Tulevaisuuden
muistelu -
menetelmä

❖ Opetuksen käytännönläheisyys kasvaa

- Opetus lähempänä käytännön työtä ja arkea sekä osana työelämää. Tietoisuus työelämän tarpeista ja vaatimuksista.
 - Simulaatioita ja opetusvastaanottoja (“potilaat/asiakkaat koululle”) eri aloille.
 - “Kädet savessa” -päiviä ensimmäisestä opiskeluvuodesta alkaen.
 - Työelämäkumppanuuksia, joissa koulutus on integroitu osaksi työpaikkojen arkea.
- Jalkautuminen arkeen ja kokemuksia monialaisesta yhteistyöstä: opintotehtävät osana arkea (teorian yhdistäminen käytäntöön)
- Opetusvastaanotot ja opetus-sote-keskukset tuovat “oikean työn” osaksi opiskelua.

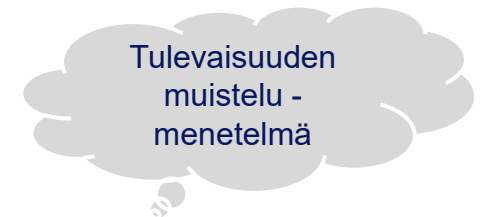
Monialainen yhteistyö koulutuksessa ja käytännön harjoittelussa TULEVAISUUDESSA – opiskelijan kokemus

❖ Monialaiset harjoittelut – yhteinen oppiminen työpaikoilla

- Harjoittelut kehittyvät kohti mallia, jossa opiskelijat harjoittelevat yhdessä ja toisiltaan oppien.
 - Moniammatillisia työpariharjoitteluja (esim. sosionomi + toimintaterapeutti).
 - Vaihtoharjoittelupäiviä, jolloin opiskelija seuraa toisen alan työtä.
 - Harjoittelupaikkoja, joissa monialaisuus on luontainen osa arkea (sote-keskukset, oppilashuolto, kotihoito).
 - Konsultaatiot, yhdessä tutkia ja ymmärtää asiakkaan/potilaan tilannetta (yhteiset vastuut).
 - Harjoitellaan neuvotteluja, kompromisseja ja vastuunjakoa
 - Voiko ohjaaja olla välillä toiselta alalta?
 - Millaista kieltä käytetään toisen ammattilaisen kanssa: yhteinen ymmärrys ja kieli sekä yhteisen kirjaamisen tärkeys
- Tämä rakentaa syvempää ymmärrystä palveluketjuista ja siitä, missä oma työ kohtaa muiden ammattilaisten työn.

❖ Koulun ja harjoittelupaikkojen kumppanuus vahvistuu

- Yhteistyötä ei enää ohjaa irralliset sopimukset, vaan selkeä ja jatkuva vuoropuhelu.
 - Yhtenäistä viestintämallia koulun ja harjoittelupaikan välillä.
 - Selkeitä odotuksia opiskelijoiden osaamisesta ja harjoittelun sisällöistä.
 - Opettajien säännöllisiä työelämäjaksoja osaamisen päivittämiseksi (jalkautuminen työelämään)
- Harjoittelu vastaa paremmin sekä opetussuunnitelmia että työelämän tarpeita.
- Myös eri koulujen välisen yhteistyön lisääntyminen

Monialainen yhteistyö koulutuksessa ja käytännön harjoittelussa TULEVAISUUDESSA – opiskelijan kokemus

❖ Monialaisuutta tukeva arvopohja, pedagogiikka, yhteistyön osaaminen ja johtaminen

- Opettajien ja ammattilaisen monialaisen yhteistyön osaaminen
 - Esimerkiksi kykyä ohjata ryhmiä, joissa on useiden alojen opiskelijoita ja valmiutta toimia kentällä ja ymmärtää arjen työn realiteetit (vaatii opettajilta pedagogisia taitoja)
 - Oma toiminta ja asenteet (esimerkkinä toimiminen esim. miten toisista ammattilaisista puhutaan), tehdään yhteistyötä yli alarajojen
 - Sanoittaminen, ohjaamisen taidot, perusteleva jne.
 - Luottamuksen ja turvallisuuden vahvistaminen
 - Opetus ja ohjaus on dialogista, reflektovaa, käytännönläheistä ja yhteiskehittävää
- Monialaisen yhteistyön koulutuksia opettajille, ohjaajille ja yksiköille.
- Opettajien säännöllisiä kenttäjaksoja ja vuoropuhelu käytännön yksiköiden kanssa (ajantasainen yhteys työelämään)
- Johtamista, joka luo rakenteet monialaisuuden mahdollistamiselle. Opetussuunnitelmat ja rakenteet tukevat (riittävät resurssit).

❖ Monialainen ammatti-identiteetti: ammatti-identiteetti vahvistuu, ei heikkene

- Tärkeä tunnistaa, mitä oma osaaminen on ja milloin tarvitaan toisia ammattilaisia (sanoittaminen auki) → oman osaamisen rajat ja vahvuudet
- Monialaisuus ei hämää omaa roolia, vaan selkeyttää sitä osana kokonaisuutta (ymmärtää missä on itse, oma paikka asiakkaan tilanteen kokonaisuudessa)
- Uskalletaan sanoa "en tiedä" ja kysyä (turvallisuus, luottamus), ollaan kiinnostuneita toisesta ammattilaisesta
- Voidaan luottaa siihen, ettei olla tai jäädä yksin. Ei luulla tai tiedetä toisen ammattialan puolesta.
- Opiskelija oppii katsomaan ihmistä kokonaisuutena, ei vain "oman alan tapauksena"
- Asiakas ja hänen verkostonsa keskiössä, osa monialaisuutta → monialainen yhteistyö asiakkaan näkökulmasta
- Asiakas aktiivinen osa verkostoa, ei työn kohteita

Tulevaisuuden
muistelu -
menetelmä

MONIALAINEN YHTEISTYÖ KOULUTUKSESSA JA KÄYTÄNNÖN HARJOITTELUSSA

NYKYTILANNE

Monialainen yhteistyö on tärkeä, mutta pirstaleinen osa opintoja. Se riippuu liiakan sattumasta, yksittäisistä opettajista ja harjoittelupaikoista eikä näy vielä johdonmukaisena osana oppimisprosessia.

- Olemassa ajattelun tasolla: siitä puhutaan enemmän kuin tehdään
- Opiskelijat ovat samoilla kursseilla, mutta eivät aidosti työskentele yhdessä
- Konkretisoituu vasta harjoitteluissa – jos silloinkaan
- Tärkeää tunnistaa ja madaltaa hierarkioita ja vastakkain asetteluja

1

YHTEISET MONIALAISET OPINNOT – KOHTI JAETTUA YMMÄRRYSTÄ

- Monialaisuus on suunnitelmallinen osa koulutuksen rakennetta ja sitä tukee vaiheittain etenevä käytännönläheinen oppimispolku.

2

OPETUKSEN KÄYTÄNNÖNLÄHEISYYS KASVAA

- Opiskelu integroidaan tiiviisti työelämään ja arjen käytäntöihin varhaisesta vaiheesta alkaen, jotta työelämän vaatimukset ja aito monialainen työskentely tulevat osaksi oppimista.

3

MONIALAISET HARJOITTELUKSET – YHTEINEN OPPIMINEN TYÖPAIKOILLA

- Harjoittelut suunnitelmallisesti monialaisia: opiskelijat oppivat yhdessä arjen ympäristöissä, työskentelevät yhdessä, harjoittelevat yhteistä kieltä ja kirjaamista sekä hahmottavat paremmin palveluketjut ja oman roolin suhteessa muihin.

4

KOULUN JA HARJOITTELUKPAIKKOJEN KUMPPANUUS VAHVISTUU

- Koulun ja työelämän yhteistyö vakiinnutetaan jatkuvaksi ja yhtenäiseksi kumppanuudeksi.
- Harjoittelut ja opetussuunnitelmat vastaavat käytännön työn vaateita ja tarpeita.
- Oppilaitosten välinen yhteistyö lisääntyy.

6

MONIALAISUUTTA TUKEVA ARVOPOHJA, PEDAGOGIIKKA, YHTEISTYÖN OSAAMINEN JA JOHTAMINEN

- Opettajien ja ammattilaisten monialaisen yhteistyön osaaminen keskeinen tekijä.
- Johtaminen ja rakenteet mahdollistamassa monialaista yhteistyötä ja sen vahvistumista.

5

MONIALAINEN AMMATTI-IDENTITEETTI

- Ammatti-identiteetin merkitys ei heikkene, vaan vahvistuu: oma osaaminen ja sen rajat tunnistetaan.
- Luottamus, toisen ammattilaisen kunnioitus ja yhteinen vastuu kasvavat.
- Asiakas ja potilas toimijana, ei kohteena.

TULEVAISUUS

Tulevaisuuden koulutus ja harjoittelut rakentuvat vahvasti monialaiselle yhteistyölle, jossa opiskelijat ja opettajat eri koulutusaloilta sekä opiskelijaohjaajat toimivat yhdessä todellisten ilmiöiden, asiakastilanteiden ja palveluketjujen äärellä. Tavoitteena on luoda oppimisympäristöjä, jossa yhteinen ymmärrys, ammatillinen identiteetti ja työelämälähtöisyys vahvistuvat luonnollisesti.

Tulevaisuuden monialainen yhteistyö opetuksessa ja harjoitteluissa on käytännönläheistä, ilmiölähtöistä ja yhteisöllistä oppimista, jossa eri alojen opiskelijat ja opettajat toimivat luonnollisesti yhdessä – ja näin rakentavat valmiudet aidosti moniammatilliseen työelämään.

Monialainen opiskelijaraati:

Kalle Pehkonen, Jonna Luoma-aho, Essi Tuutti,
Jiska Näppä, Ainomaija Koskela, Katja Seppä,
Kaisa Pettersson, Siiri Hietaharju, Moona Jacklin,
Annukka Oinonen

Vetäjät:

Anu Niemi-Weckström, Terhi Karjalainen ja
Eevaleena Lithovius

